

NELJÄNNES- VUOSIKATSAUS 3/2025

Toiminnan ja talouden toteutuminen

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Taloudensopeuttamisen toimenpiteitä jatkettu.
- Osalla palveluhenkilöstöä sairauspoissaoloja on edelleen runsaasti. Rekrytointi on haastavaa, joskin hieman parantunut viime vuodesta täyden työajan ja 30 viikkotunnin tehtävissä. Rekrytointiin kuuluu paljon esihenkilöiden työaika. Rekrytoinnin kehittämisestä on käyty palaveri HR:n kanssa ja todettu, että uuden rekrytointijärjestelmän avulla saadaan kehitettyä rekrytointia. Järjestelmästä pidetään perehdytystä esihenkilöille kevään aikana.
- Mitoitusprojektia päästiin jatkamaan vuoden alusta lähtien. Mitoitus on aloitettu 30 % keittiöistä.
- Vuoden alussa alkoi velvoite biojätteen seurannasta suurtalouskeittiöissä. Velvoite perustuu jätelain (646/2011) 118 a §:ään. Tämän pykälän mukaan elintarvikealan toimijoiden, kuten ravitsemispalveluiden, on pidettävä kirjaa toiminnassaan syntyvän elintarvikejätteen määrästä. Kirjanpidossa on oltava tiedot elintarvikejätteen kokonaismäärästä, pääasiallisista jätelajeista sekä mahdollisuuksien mukaan arvio syömäkelpoisen, mutta hävikkiin päätyneen elintarvikkeen määrästä.
 - Kylän Kattauksessa seuranta tehdään Aromin menekki- ja hävikkiarviointityökalulla. Seurantatyökalun avulla voidaan arvioida menekkiä paremmin, jolloin myös ruokahävikki vähenee.
- Terveystietoisuudesta syistä erityisruokavaliota noudattavalle lapselle tai nuorelle tarjotaan päiväkodissa ja koulussa sopivaa ja turvallista ruokaa. Lasten aistiyliherkkyyksien ja siitä johtuvan valikoivan syömisen hoitoon tarkoitetut turvaruuat ovat lisääntyneet voimakkaasti alkuvuoden aikana. Aistiyliherkkyyksistä johtuvat yksilölliset erityisruokavaliotodistukset tulevat ensisijaisesti Hyvaksin asiaan perehtyneiltä ammattilaisilta (ravitsemusterapeutilta tai lääkäriltä). Turvaruuat lisäävät kustannuksia ja keittiöhenkilöstön työtä.

KYLÄN KATTAUS-LIIKELAITOS (2/6)

Kylän Kattaus-liikelaitos tulee ennusteen mukaan alittamaan talousarvion ylijäämän 0,3 miljoonaa euroa.

Toimintakate

1 000 euroa	TA 2025	TA+M 2025	TPE 2025	Poikkeama	
				TA	TA+M
Kylän Kattaus-liikelaitos	-700,0	-700,0	-368,1	331,9	331,9

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Ulkoiset tulot ovat jäämässä talousarviota heikommiksi useista syistä. Kylän Kattauksen ulkoista myyntiä on hallitusti pienennetty vuodesta 2023 lähtien hankintalainsäädännön mukaisesti. Viimeinen yksityisen päiväkodin ruokapalvelusopimus päättyi maaliskuussa 2025. Sopimusten päättymisestä ei ole ollut tietoa talousarvion laadintavaiheessa. Sopimusten päättymisellä on ollut merkittävä vaikutus tulojen laskuun. Henkilökuntaruokailu on vähentynyt 9% edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Muu ulkoinen myynti alkaa toteutumaan suunnitellusti keväästä lähtien.
- Ennusteen mukaan varhaiskasvatuksen sisäiset ruokapalvelutulot tulevat ylittämään talousarvion 4 %:lla. Perusopetuksen ruokapalvelutulot puolestaan toteutuvat talousarvion mukaisesti.
- Kylän Kattaus -liikelaitoksen talousarvion ylijäämän alitusuhka on 0,3 miljoonaa euroa. Alitus johtuu pääosin ulkoisista tuloista, jotka ovat toteutumassa talousarviossa ennakoitua huomattavasti heikompina.

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Aromin avulla tehtävää ruuan tilausosaamista on lisätty koulutusten ja ohjaamisen avulla.
- Ostojen seuranta on lisätty ja poikkeamiin puututaan välittömästi
 - Ohjausta ja valvontaa on tehostettu mm. aloittamalla menekin ja hävikin tehostettu seuranta.
- Hankintatarpeita on tarkasteltu kriittisesti
- Henkilöstön sijaistarvetta on tarkasteltu kriittisesti
- Poissaolomääriä on pyritty pienentämään
 - Poissaolojen syihin on paneuduttu ja selvityksen pohjalta on tehty tarvittavia toimenpiteitä
 - Keskustelukulttuuria on kehitetty mm. pitämällä alueiden yhteisiä palavereita.

Selvitys sopeutustoimien toteutumisesta

- Palvelukeittiöverkon jatkokehittäminen, esimies- ja hallintotyön uudistaminen
 - Varhaiskasvatuksen ja Kylän Kattauksen henkilöstön yhteiskäytön mahdollisuus tukipalveluissa ei ole edistynyt. Selvitystyöhön tarvitaan lisää tukea. Siivoustyön lisääminen on edistynyt ja siivoustyötä on lisätty ruokapalvelun työnkuvaan mahdollisuuksien mukaan.
 - Toivottuja palkattomia vapaita koulujen loma-ajoille myönnetään niin paljon kuin on mahdollista päivystysaikaisen toiminnan sujuvuus huomioiden. Palkattomien vapaiden pitäminen edistyy. Säästöt on 20,6 t. euroa, tavoite on 70,0 t. euroa. Kaikille palkattomia vapaita ja anottuja lomarahavapaita ei voida myöntää, koska tieto päivystävistä päiväkodeista saadaan kesälomasuunnittelun näkökulmasta liian myöhään.
- Hankinnat
 - Elintarvikeostojen ym. hankintojen tehostamista jatketaan.
 - Hävikkiruuan hyödyntämistä jatketaan.
 - Hävikkiruuan hyödyntäminen etenee. Hävikkiruuan myyntiä varten vuonna 2024 on otettu käyttöön ResQ-sovellus, jonka käyttöä laajennettu vuonna 2025 niin, että maaliskuussa myyntiä on 53 yksikössä. Tavoitteena on laajentaa ResQ-myynti kaikkiin yksiköihin. Lisätulot 4,8 t. euroa, tavoite 10,0 t. euroa.
 - Hävikkiruokailun laajentaminen paikan päällä yhteistyössä koulujen kanssa jatkuu (10 koulua).
 - Palvelukeittiöiden ruuan tilauksen tarkentaminen on käynnistynyt ja ruokahävikin vähentymiseen liittyvät tehostamistoimenpiteet on aloitettu menekki ja hävikki-työkalun avulla.
 - Elintarvikkeiden varastokierron tehostaminen on käynnistynyt palveluohjausta lisäämällä.
- Välipalamyynnin myynnin lisääminen etenee. Lisätulo välipalamyynnistä 4,5 t. euroa, tavoite 10,0 t. euroa.
- Pienien palvelukeittiöiden muutos toimituspisteeksi. Tarkastelu jatkuu vuonna 2025.

Selvitys merkittävimmistä poikkeamista/muutoksista henkilöstömenoissa

- Talousarvioon nähden tammi- maaliskuussa henkilöstömenot ovat toteutuneet 65 383 euroa pienempinä. Säästösyistä palkattomia lomia on pidetty yhteensä 290 päivää, mikä on tuonut säästöä 20 615 euroa.
- Tammi-maaliskuussa sairauspoissaolot ovat kääntyneet laskuun – ollen kuitenkin edelleen korkealla tasolla. Sairauspoissaoloja oli 6,0 päivää/htv, edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana 7,5 päivää/htv).
- Poissaoloja on edelleen paljon, mutta vähemmän verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2024. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet, infektioaudit sekä tilapäinen hoitovapaa korostuvat poissaolosyissä.
 - Varhaisen tuen keskustelut on aloitettu tehostetusti.
- Henkilötyövuodet ovat vähentyneet edelliseen vuoden vastaavaa ajankohtaan verrattuna 6,7 henkilötyövuotta.

Investointien toteutuminen

- Investointien kokonaisuuden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteen tilan merkintä:

- tulee toteutumaan
- tulee toteutumaan osittain
- ei tule toteutumaan
- toteutumista ei voida arvioida

KYLÄN KATAUS-LIIKELAITOS (1/2)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 31.3.	Tila
Tuemme lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin.	Ruokailijamäärän seuranta toteutetaan manuaalisesti.	Ka. 80 %	Ka. 85 % syö koululounasta päivittäin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikö	94%	
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 31.3.	Tila
Olemme aktiivisesti mukana ympäristö- ja ruokakasvatustyössä.	Osuus päiväkodeista ja kouluista, joissa ruokakasvatustyö toteutuu (%)	50 %	100 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikö sekä Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus ja perusopetus	64% Laskentamallin korjaus verrattuna tilinpäätökseen 2024.	

KYLÄN KATAUS-LIIKELAITOS (2/2)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 31.3.	Tila
Vahvistamme työllisyyttä lisäämällä lähiruoan ja -kalan käyttöä	Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista	25,9 %	25,9 %	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja	20,9%	
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 31.3.	Tila
Vahvistamme työntajakuva ja tiivistämme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Harjoittelijoiden ja työssä oppijoiden määrä (kpl)	13	13	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja ja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	14 hlö	

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 31.3.	Tila
Vähennämme tarjoiluhävikkiä.	Tarjoiluhävikin seuranta manuaalisesti 2 kertaa vuodessa tai Aromi-sähköisellä järjestelmällä päivittäin (%)	15,3 %	12 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö, tuotannon vastaava esihenkilö ja Aromitiimi	Seurantatietoja ei vielä saatavilla.	

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

- Tehdyn riskiarvion mukaan Kylän Kattaus –liikelaitoksen merkittävimmät toimintaan ja tavoitteisiin vaikuttavat riskit ovat:
 - Julkisen talouden tila jatkuu erittäin heikkona, epävakaa turvallisuusympäristö, yhteisten prosessien toimimattomuus ja tehottomuus vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen ja lisää henkilöstön kuormittumista, elintarvikekustannusten nousu, henkilöstön runsaat sairauspoissaolot ja osaavan ja sitoutuneen henkilöstön puute.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman toteutumista on seurattu johtoryhmän kokouksissa Reiska-järjestelmän avulla ja reagoitu realisoituneisiin riskeihin.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-3/2025 Talouteen ja elintarvikekustannusten nousuun liittyviä riskejä on hallittu tarkalla ruokalistasuunnittelulla ja tilaamisella, osto-osaamisen kehittämistä Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän koulutuksilla ja rakentamalla omia MonetTieto-raportteja kaupungin talousraporttien lisäksi, jotta taloustietoa hyödynnetään aktiivisesti.

- Sairauspoissaolot ja osaaminen: keskustelukulttuuria on kehitetty pitämällä alueiden yhteisiä palaverieita. Ohjausta ja valvontaa on tehostettu mm. aloittamalla hävikin tehostettu seuranta.
- Kehityskohteiksi tunnistettiin Reiskasta saatavan visuaalisen tiedon hyödyntäminen ja laajempi raportoinnin ja tiedolla johtamisen kehittämistarve. Myös sisäisen valvonnan suunnitelman ja ohjeen päivittäminen on aloitettu. Kehittämiskohteina on mm. hyvän hallintotavan perusteet, kentän ohjauksen tiivistäminen ja sisäisen valvonnan merkityksen korostaminen sekä vastuiden ja toimivaltuuksien määrittely tehtäväkuvien tarkistamisen yhteydessä. Laajennetulle johtoryhmälle on pidetty sisäinen koulutus hyvään hallintotapaan/esteellisyyteen liittyen.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-3/2025

- Virhe erityisruokavaliossa on ruokapalvelussa tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittävä riski. Riskiä on hallittu mm. osaamisen kehittämisellä ja huolellisuudella prosessin eri vaiheissa, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Alkuvuonna johtoryhmä havaitsi Reiskan turvallisuusilmoituksista, että virheitä erityisruokavalioiden käsittelyssä ja tarjoilussa on tapahtunut huomattavan paljon ja käynnisti välittömästi selvityksen tilanteesta. Virheiden juurisyytä on selvitetty ja koko henkilöstölle pidetty Teams-palaveri, jossa kerrottiin tilanteen vakavuudesta ja siitä, että koko prosessi käydään tarkemmin läpi ja tarvittaessa muutetaan toimintatapoja. Prosessikuvaus on aloitettu ja sen valmistuttua prosessikuvaus käydään henkilöstön kanssa läpi ja ohjeistetaan tarkemmin toimenpiteistä, joita on noudatettava erityisruokavalioita käsitellessä.
- Avainhenkilöriski on tunnistettu, mahdollinen ja toteutuessaan merkittäväksi arvioitu riski. Riskiä on hallittu mm. sijaisten riittävällä perehdytyksellä, eikä riskiä siksi ole nostettu riskienhallinnan suunnitelmaan merkittäväksi riskiksi. Avainhenkilön, kuten esihenkilön, asiantuntijan tai palvelupäällikön poissaolo vaikuttaa välittömästi toimintaan. Avainhenkilöiden pitkät poissaolot ovat lisääntyneet ja kuormittaneet muita esihenkilöitä ja hallintoa. Tilanteeseen on etsitty ratkaisuja mm. työsuojelun ja henkilöstöyksikön kanssa.